

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

15 – 21 Şubat 2024

Demiryolu taşımacılık faaliyetlerini düzenleyen yönetmelik yenilendi

Demiryolu taşımacılık faaliyetlerinin düzenlenebilmesi için demiryolu altyapı ve demiryolu tren işletmecileri ile acente, gar veya istasyon işletmecisi faaliyetlerinde bulunanlara ilişkin esasları düzenleyen yönetmelik yenilendi.

Ulaştırma Bakanlığı'nca Resmi Gazete'de yayımlanan demiryolu işletmeciliği yetkilendirme yönetmeliğine göre, tüzel kişilerde; demiryolu altyapı işletmecilerinin DA, yolcu treni işletmecilerinin DB1, yük treni işletmecilerinin DB2, manevra hizmetleri işletmecilerinin DB3, gar veya istasyon işletmecilerinin DC, acente hizmeti verecek gerçek ve tüzel kişilerin de DE yetki belgesi alması zorunlu olacak.

Yetki belgesi talebinde, yük ve/veya yolcu tren işletmecisinin asgari 50 milyon TL, manevra hizmeti işletmecisinin asgari 5 milyon TL sermayeye sahip olması gerekiyor. Belge başına; yolcu ve yük tren işletmecileri ile gar veya istasyon işletmecileri 946,319 TL, manevra hizmetleri işletmecileri 94,631 TL ödeyecekler. Yolcu taşımacılığı acente belgesi için 32,173 TL, yük taşımacılığı acente belgesi için de 236,580 TL ücret ödenmesi öngörülmüyor. Verilen ve yenilenen yetki belgelerinin süresi 5 yıl olarak belirlendi.

Kazada sorumluluk

Demiryolu tren işletmecileri, bir kaza meydana gelmesi halinde mali yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için bakanlığa, ilgili mevzuata uygun sigorta poliçesi, teminat mektubu veya kefalet senedi verecek.

Yük taşımacılığı tren işletmecileri, yükün kaybı, hasara uğraması, çalınması ve çalışanlarının yaralanma veya ölümü, yolcu taşımacılığı tren işletmecileri, biniş noktasında varış noktasına kadar kendi

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

kusurundan dolayı meydana gelebilecek bir kaza nedeniyle yolcuların, trende görevli bulunan çalışanların ve üçüncü kişilerin yaralanması ve ölümünden sorumlu olacak.

Yetki belgesi sahipleri bakanlık tarafından her zaman denetlenebilecek. Belirlenen şartların karşılanmaması halinde bakanlık yetki belgesini askıya alabilecek veya iptal edebilecek.

Yönetmelikle ayrıca, mesleki saygınlık, mali ve mesleki yeterlilik, yetki belgelerinin yenilenmesi, değiştirilmesi, devri, yetki belgesi sahiplerinin sorumlulukları ve yükümlülükleri ile idari para cezaları ve nitelikli personel istihdamına ilişkin hükümler de yeniden düzenlendi.²

İhracat ve diğer döviz kazandırıcı faaliyetlerde değişik

İhracat ve diğer döviz kazandırıcı faaliyetlerde istisnaya ilişkin iki tebliğde değişiklikler yapıldı.

İhracat ve diğer Döviz kazandırıcı faaliyetlerde damga vergisi ve harç istisnası uygulama genel tebliğ ile ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde vergi, resim ve harç istisnası hakkında tebliğde değişiklikler yapıldı.

Resmi Gazete'de yayımlanan ihracat ve diğer döviz kazandırıcı faaliyetlerde damga vergisi ve harç istisnası uygulama genel tebliğinin 5. maddesinde Kalkınma Bakanlığı'na yapılan atıflar değiştirilerek Cumhurbaşkanlığı ile ilintilendirildi.

Tebliğle, firmaların döviz kazandırıcı faaliyetler tanımı içinden yer alan "uluslararası ihaleye çıkarılanlar" ile "uluslararası ihalelerde tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenler" ibareleri çıkarıldı.

Aynı Resmi Gazete'de yayımlanan diğer düzenlemeyle, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde vergi, resim ve harç istisnası hakkında 2017/4 sayılı tebliğde, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetleri tanımlayan maddede bu doğrultuda değişiklik yapıldı.

Bu düzenlemeyle, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler içinde tanımlanan tam mükellef imalatçı firmaların, ilgili bakanlıkça yayımlanan tebliğ eki yatırım malları listesinde belirtilen malları üreterek yapacakları satış ve teslimlerinde "tebliğ" ibaresine yapılan atıf "ihracat sayılan satış ve teslimler hakkında tebliğ (İhracat: 2005/2)" olarak değiştirildi.

² Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından: Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliği, Resmi Gazete, Sayı: 32462. (16 Şubat 2024).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/02/20240216-3.htm>

Vergi, resim ve harç istisna belgesi almak için ilgili bakanlığa yapılan başvurularda, faaliyet konusu için ihale tarihinin 6728 sayılı yasanın yürürlük tarihi olan 9 Ağustos 2016 tarihinden önce olduğunun belgelenmesi durumunda, ilgili başvuruya istinaden bu tebliğin yürürlük tarihinden önceki mevzuat hükümleri çerçevesinde belge tanzim edilecek.

Tebliğlerde yapılan bu düzenlemeler, 28 Aralık 2023 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapan yasa gereğince, bu tarihten sonra çıkılan ihalelere uygulanacak. İhaleye çıkılma tarihi olarak, ilan yapılan ihalelerde ilan tarihi, ilan yapılma zorunluluğu olmayan ihalelerde ise ihaleye davet tarihi esas alınacak.³

³ Hazine ve Maliye Bakanlığından: İhracat ve Diğer Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No:1), Resmi Gazete, Sayı: 32462. (16 Şubat 2024).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/02/20240216-4.htm>